

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 175 (2737) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 augusztus 1

Szentpétervár helyzete kétségbeejtő

Torlaszokat emelnek a szentpétervári utcákon. — A Volga felső folyásánál pestis tört ki. — Moszkva nem enged amerikai katonai megfigyelőket a Szovjetunióba

Helsinkiből jelenti a Stefani. Szentpétervári rádió továbbra is beismerte, hogy a város helyzete kétségbeejtő, főleg a déli külvárosokban. Pétervár minden utcáján torlaszokat emeltek. (MTL)

Helsinkiből jelenti a Stefani. Mannerheim tábornagy megsemmisítette a finn arcvonalon küzdő német csapatokat. A tisztok és közkatonaik mindegyike lelkesen üdvözölték. (MTL)

Helsinkiből jelenti a Stefani. A finn hatóságok megelőző intézkedéseket tettek a szovjet foglyok elkülönítésére, mert tudomásukra jutott, hogy a Szovjetunió néhány vidékéről, főleg a Volga felső folyása mentén pestis ütötte fel a fejét. (MTL)

AZ ANGOLOK MEGSÉRTETTÉK A NEMZETKÖZI JOGOT PETSAMO BOMBÁZÁSÁVAL

Berlinből jelenti a NTL. Az angolok galádul megsértették a nemzetközi jogot, amikor megtámadták Petsamo finn kikötőt, állapítja meg a német sajtó. A Berliner Börsenzeitung így ír: A két ország között alakilag még a diplomáciai kapcsolatok is megvannak és Anglia nincsen hadban Finnországgal. Finnország azt az elhatározását közölte az angol kormánnyal, hogy bezárja londoni követtségét, mivel a finn kormány most várta az angol kormány válaszát, a finn döntést nem érvényesítették. Az angol bombavetők megtámadták Petsamot, tehát olyan rajtaütést hajtottak végre, amely összehasonlítható az Orán és Dakar elleni angol támadással. Anglia nyilván megragad minden alkalmat, hogy túllépje a nemzetközi jog határát. Az angol légitámadás méhbetétet okozott Finnországban. (MTL)

ANGLIA SAJNÁLKOZIK A FINNORSZÁGI DIPLOMÁCIAI KAPCSOLATOK MEGSZAKÍTÁSA MIATT

Zürichből jelenti a Bud. Tud. Az angol kormány csütörtökön jegyzéket nyújtott át a finn követnek. E jegyzékben válaszolt a finn kormánynak arra a jegyzékére, amelyben az Angliával való diplomáciai kapcsolat megszakítását közölte. Az angol kormány sajnálkozását fejezte ki, hogy Finnország diplomáciai képviselője kénytelen angliai tevékenységét megszüntetni.

Angliának nincs szándékában, — mondja az egyezmény — megszakítani a diplomáciai kapcsolatot Finnországgal, bár Finnország Németország oldalán harcol.

A jegyzék azután megállapítja, hogy azok az intézkedések, amelyeket Finn-

országgal szemben fogantatosítottak, nem a finn nép ellen irányulnak. (MTL)

TILOS AZ USA SAJTÓTUDOSÍTÓ SZERVEINEK A HAJÓHADRA VONATKOZÓ HIREK KÖZLESE

Washingtonból jelenti a NTL. A ten-

A szovjet minden tartalékát a szmolenszki arcvonalon összpontosította

Budapest, a MTL. A Pest írja: Zürich jelentés szerint az amerikai léptudósítók közlik, hogy a harcok központja most Szmolenszktől északkeletre a Dnyeper felső folyása mentén van. A német élszervek a Moszkva-szmolenszki vasutvonal mentén Wjazmaig törtek előre. A szovjet hadvezetés minden nélkülözhetetlen tartalékot erre a szakaszra küldött.

A keleti hadszíntér másik gócpontja a Dnyeper körül van. Az itteni harcokról az angolszász források is elismerik, hogy utóvéd harcokról van szó, amelyekben Budjani tábornagy akarja csapatait visszavonni a Dnyeszter mögé. A mára virradó éjjel újabb légitámadás érte Moszkvát. Az eddigi jelentések szerint a légitámadások Moszkva külvárosai ellen irányultak.

SENPÉTERVÁRON TŰNETTEK A CARIZMUS MELLETT

Budapestről jelenti a MTL. Uj Nemzedék írja: Az Universul című román

gerészetügyi miniszter megtiltotta az Egyesült Államok sajtótudósító tisztjeinek, hogy tudósításokat közöljenek a hajóhadokról, a hajóhad egységműszaki részleteiről, a hajóhad egységekről, valamint az Egyesült Államok tengerészetéhez tartozó művek termelési képességéről. (MTL)

lap stockholmi jelentés alapján azt írja, hogy a szentpétervári rádió bemonója hétfőn felhívást intézett a lakossághoz, hogy

irgalmatlanul pusztítsák el a cárhoz hűz gazembereket, akik a városban nagy tüntetést rendeztek. A parancs szerint ki kell végezni minden ötven éven felüli férfit és nőt.

A rádió bemonója szavaiból kitűnt, hogy a tüntetések helye Szentpétervár volt.

MOSZKVA NEM ENGED AMERIKAI KATONAI MEGFIGYELŐKET A SZOVJETUNIÓBA

Newyorkból jelenti a NTL. Sumner Welles helyettes külügyminiszter arra kérte a szovjet kormányt, engedjen amerikai katonai megfigyelőket a Szovjetunióba. Moszkva azonban minden indoklás nélkül elutasította a kérelmet. (MTL)

Nagyarányu csapatösszevonások Észak-szírriában

Berlinből jelenti a Bud. Tud.: A Völkischer Beobachter ankarai jelentése szerint Észak-Szírriában, főleg Aleppo környékén nagyarányú csapatösszevonások folynak. Körülbelül 30 ezer emberről van szó.

Zürichből jelenti a Bud. Tud.: A Neue Zürcher Zeitung jelenti Londonból, hogy a német alattvalóknak Iránból való kiutasítását követő angol jegyzékre adott iráni válasz: Anglia nem tartja kielégítőnek.

BERLINI VÉLEMÉNY HOPKINS MOSZKVAI UTJÁRÓL

Berlinből jelenti a MTL. Berlini politikai körökben Harry Hopkinsnek Roosevelt külön megbízottjának moszkvai utját annak a támogatásnak szempontjából ítélik meg, amit Moszkva az Egyesült Államoktól vár. Félhi-

vatalos körök nézete szerint az elnök megbízottjának moszkvai tartózkodása végérvényesen bizonyítja, hogy az Egyesült Államok a holsevizmus előretörését támogatják, bár az Egyesült Államokban jól ismerik azt a rémuralmat, amelyet a holsevizisták véghez vittek.

Ep ezért a Szovjetunió támogatása annyi, mintha az illető maga követi el azt.

HOPKINS A TÁVOL-KELETEN AT TÉR VISSZA AMERIKÁBA?

Newyorkból jelenti a NTL. Mint az Associated Press londoni megbízható forrásból szerzett értesülés alapján közli, Hopkins nem Londonon keresztül tér vissza az Egyesült Államokban. Ez arra mutat, hogy a távolkeletnek veszi utját. (MTL)

Kötelességek az itthoni fronton

Odakünn Ukrajna és a Dnyeper folyó tájain, valahol a régi Belkőz és Lebedia vidékein győzelmes előnyomulással halad a magyar honvédsereg. Biztos öntudát van a fölépésében, az ügyért való meggyőződés viszi előre, s régi harci erények átöröklött képességei teszik hatályosá a hadműveleteit. Fizikai, technikai és lelki megalapozások tökéletessége sugárzik elő a haditényekből s azok mind nagyobb arányú összefüggései visszamutatnak arra a lelkiismeretes munkára, mellyel honvédségünk intézményét a magyar nép élő szervezete önmagából kiépítette.

A harctéren járók mögött, az egész ország területén, a népélet teljes mélységében ma is folynak a honvédség további munkájához a teljes felkészülések. Olyan kiképzési lelkesültség járja át az egész országot fiatalágát, amilyenre csak történelmünk legjobb lapjain olvasható még példa. Ezt az országos lelkesültséget olyan felszerelő, tanító és szervező keretek fogadják be, melyek az egyszerű föllobbant teltvágyat nem hagyják elaludni, hanem állandó kitartással teszik; az első erőfeszítés ösztönöszerűségét tudatos helytállássá edzik, s ezt az edzetséget gyakorlati folytonossággá érelik. Egészen bizonyos, hogy ami testi és lelki kiképzés így a honvédelmi terén végbemegy, az nemcsak a harcterek küzdelmeire való gyakoroltságot fogja megteremni, de a háborun túli békeidők kötelességeire is kifejleszti a technikai és lelki készségeket.

A hősiessé dolgozni tudó és egy másért áldozatosságra szokó társadalmi élet erői is kiképződnek a mai honvédelmi kiképzésekben. A katonaság a nemzeti társadalmat nem csak hadi irányban, hanem békeirányban is ellátja az élet idegzetével, a helytállani és érvényesülni tudó nemzeti közösség erényeivel és képességeivel. Ha erre gondolunk, önkéntelenül érezzük kell, hogy a polgári társadalom minden rendű és rangú, s minden életkoru egyének kötelessége, hogy ezt a társadalmi fejlődést a maga részéről elősegítse. Amit a katonai kiképzésben résztvevők végeznek, azt a fegyveren kívül állók sokaságának összhangzó és szerves kiegészítéssel kell ellátni. Önként és olyan áldozó elszántsággal kell ezt megtenni, hogy ez nemes versenykény háson a frontra készülőkk lelkesültsége mellett.

A frontra készülőkk családjaik fenn kell tartani, munkakeresőjüket pótolni kell, élelmezési ellátásukat és minden életgondjukat magunkra kell vennünk. Kihívó elmentél volna, ha akadnának olyan épkézláb, tetterős ifjak és idősebbek, akik könnyen és mintegy kárörömmel mosolyognának azon, hogy maguk itthon ülhetnek, míg helyettük a többiek a jelen hon-

védelmi munkájára és a jövő társadalom formálására fordítják minden testi és lelki erejüket. Vannak olyanok is, akiket megbízhatósági okokból se lehet bevinni a hadsereg szervezetébe; viszont ez az igénybe nem vételük alkalmat ad nekik, hogy a polgári életben még jobban keressenek, s mintegy a hadbavonultak családjai elől elvegyék a munkaalkatalmakat. Ezeknek is rá kell döbenniük, hogy az így nekik jutott életalkalom nem az övék, abban ők csak helyettesítői a hadbavonultaknak, s minden többletkeresetüket a hadbavonultak családjainak kell átadniuk.

Ilyen irányban még kell találnunk a társadalmi együttérzés kötelező erkölcsi szabályait. Iratlan törvények nélkül is tudniuk kell azoknak, akik kiharadták a honvédelmi felkészülés

kötelezettségeiből, hogy ez nem mentesíti őket a felkészülés társadalmi és gazdasági támogatása alól. Sőt éppen kiharadásuk miatt ketszerre, háromszorosa több szolgáltatással tartoznak. Minden vagyoni gyarapodásukkal, vagy jövedelmi többletükkel adóssákká váltak azoknak, akik hadbavonultak. Ha megbízhatatlanság miatt maradtak ki a hadba hívottak sorából, akkor még szorosabb köteletségük, hogy e megbízhatatlanság árnyékát levetkőzzék. Ha pedig erre nem hajlandók, akkor társadalomellenességük büntetéseként is rá kell őket szorítani a hadmentességi nagyobb adózásra.

Az erkölcs iratlan törvénye követeli ezt. És ha ez nem elég, akkor írott törvényben is ki kell mondani ezt a kötelezettséget.

Sürgős rendezésre vár a Ripner fésűgyár munkásainak ügye

Nem teljesíti a gyár a munkásság jogos kérését szabadságolásokról sem

A Ripner fésűgyár munkásai beadvánnyal fordultak az elsőfokú iparhatósághoz és azt a panaszt emelték a gyár igazgatósága ellen, hogy nem fizeti nekik a hét és nyolc százalékos drágasági pótlékot, amelyet a miniszteri rendeletek csaknem valamennyi iparág munkásaira nézve előírtak.

Az elsőfokú iparhatóság a munkakamarához tette át az ügyet, amely már tett lépéseket a fésűgyári munkások érdekeinek megvédésére.

A gyártulajdonosok tudomásuk szerint azzal érvelnek, hogy a celluloid és bakelit anyagokat feldolgozó üzemekre még nincs miniszteri rendelet, amely a drágasági pótlékot előírja volna.

Különbö is — mondják a Mátyás király-úti fésűgyár munkaadói — a katonai parancsnokság idejében már történt fizetésrendezés ebben a gyárban és pedig olyan mértékű fizetésrendezés, ami túlhaladja a kérdéses rendelet által előírt béremeléséket. Ezzel szemben a munkásság azt állítja, hogy a katonai közigazgatás idejében nem történtek bérendezések, hanem akkor csupán az akkord-rendszer órabér-rendszerre állították át, aminek során csak az egészen csekély, valóban szegénytelen béreknél történt némi emelés.

Budapesten még nem történt döntés

A munkásság az említett beadványban pontos kimutatást készített az egyes munkások október: és mai béreiről s ebből a munkakamara már is megállapította, hogy igen sok munkásnál nincs meg az a nyolcszázalékos béremelés, amelyre minden munkásnak igénye van, tekintet nélkül arra, hogy az illető iparágban szabályozta-e már a minisztérium a drágasági pótlék kérdését.

A bakelit- és celluloid-anyagfeldolgozó üzemekre vonatkozólag ugyanis még nem jelent meg miniszteri rendelet a hivatalos lapban. Itán azért nem, mert a trianon: Magyarországon ennek az iparágban nem volt különösebb jelentősége. Azért a nagyvárad: bakelit- és celluloid- feldolgozó üzemek munkásai és munkaadói

tárgyalásokat is folytattak ebben a kérdésben Budapesten az illetékes tényezőkkel, értesülésünk szerint megállapodás is jött létre, de az erről szóló jegyzőkönyv még nem érkezett le, úgyhogy a munkakamara sem tudja még kellőképpen magáévá tenni a panasztevő munkások ügyét.

Ertesülésünk szerint más panaszok is vannak a Mátyás király-úti fésű-

Az Egyesült Államok kész hadianyagot szállítani a Szovjet részére

Washingtonból jelenti a NTL. Roosevelt elnök csütörtökön fogadta a szovjet katonai küldöttséget, amely, mint ismeretes azért tartózkodik az Egyesült Államokban, hogy hadianyag megrendeléseket intézzen el. (MTI.)

Moszkvából jelenti a Reuter. Molotov csütörtökön fogadta Hopkinst és az Egyesült Államok moszkvai nagykövétét. (MTI.)

Stockholmból jelenti a NTL. Az angol hírszolgálat szerint Harry Hopkins tárgyalást folytatott Stalinnal és kijelentette, hogy az Egyesült Államok kész megindítani a hadianyagszállításokat a Szovjet részére és hajlandó azokat mindaddig folytatni, amíg a háború tart. (MTI.)

Washingtonból jelenti a NTL. Roosevelt aláírta azt a törvényjavaslatot, amely az Egyesült Államok nyugati részére olajvezeték építéséről szól. (M. T. I.)

Londonból jelenti a MTI. Hogy milyen nagy az aggodalom Angliában, az invázió miatt, mutatják azok a gyakorlatok, amelyeket az angol hadsereg a napokban végrehajtott. A gyakorlatok kiszivárgott hírek szerint nem a legjobban sikerültek.

Helsinkiből jelenti a NTL. A szovjet rádió szerint csütörtökön Stalin és Harry Hopkins másodszer is talál-

gyár munkásainak. Panaszolják, hogy különösen a gyár asztalosüzemében, ahol egy aradi zsidó a munkavezető, a zsidó munkások különböző előnyökben részesülnek a keresztényekkel szemben.

Azokat a zsidókat, — mondják a keresztény munkások, — akiket a katonai parancsnokság nyomására elbocsájtottak a gyárból, hogy keresztényeket vegyenek fel helyettük, rendre visszavették s abban az időben is, amikor ezek a zsidók nem dolgozhattak a gyárban, rendszeresen kaptak házi munkát, amivel jobban kerestek, mint a gyár órabéres munkásai.

Sőt az is megeseit az asztalos osztálynál, hogy keresztényeket elbocsájtottak és zsidókat alkalmaztak helyettük.

A munkásság panaszja szerint a szabadságolások sem történtek az erre vonatkozó rendelet értelmében. A gyár igazgatósága az anyaországi rendszernek megfelelően adta ki a szabadságokat, holott a munkásságnak joga volna a régi számokra előnyösebb rendszer szerinti szabadságolásokra is.

Megtörtént mostanában a gyárnál, hogy négy munkásnak 300 munkórát kitevő követelése volt a gyárral szemben s azt a munkást, aki ezt a követelést érvényesíteni akarta, egyserűen elbocsájtották, a másik három pedig nyilatkozat aláírására kényszerítették, amely szerint nincs semmi követelésük a gyárral szemben. Ez az ügy még kivizsgálásra vár.

A munkásság az illetékes hatóságok figyelmét abban a reményben hívja fel ezekre az állapotokra, hogy sérelmeik a keresztény és szocialis szellem érvényesítésével orvosolást nyernek.

Vitéz Somogyvári Gyula művei:

Virággik a mandula kötve 6— P
Ne sárgulj, fűzfa! „ 8:50 P
Es vihaló harcolt „ 8— P
„égis élünk „ 7— P
„ füzve, „ 5— P

Kaphatók könyvosztályunkban.

a bevételi engedélyről szóló rendelkezések hatálya alá esnek. (MTI.)

Sanfranciskóból jelenti a NTL. Az Associated Press szerint a *Tatula Maru* japán gőzöstől megvonták a kitűzashoz szükséges fűtőolajat. Altitól azért, mert túlsokot akart magával vinni. Mint a hírlik, kérvényt adtak be kevesebb fűtőolaj kiszolgálása érdekében. Mint az *Associated Press* jelenti, a *Tatula Maru* két és félmillió dollár értékű selyem, továbbá 200 tonnányi tea és más áru rakományát nem szállították partra, mert Washingtonból a megfelelő utasítás még hiányzik. (MTI.)

Washingtonból jelenti (NTI). *Sumner Welles* helyettes külügyminiszter bejelentette, hogy az Egyesült Államok kormánya elfogadta a japán kormánynak a *Tatula* amerikai ágyunaszád bombázásáért elhangzott sajnálkozását és ezzel az ügyet lezártak tekintik. Japán washingtoni nagykövete egyben kártérítési ajánlatot tett és biztosította az amerikai kormányt, hogy minden intezkedést megtettek, hogy hasonló eset a jövőben ne forduljon elő. (MTI.)

Belgrádra tíz millió dinár hadisarcot vetettek ki a terrorcselekmények miatt

Belgrádból jelenti a MTI. A szerb fővárosban a kommunista terroristák folyamatosan követik el újabb bűncselekményeiket. A szerb főváros hatonai hadisarcot vetett ki, ami 1 millió pengőnek felel meg. Ezen összeget a kommunizmus elleni küzdelem céljaira fordítják.

BELGRÁDBAN 122 KOMMUNISTAT VÉGEZTEK KI

Belgrádból jelenti a MTI. Legújabb értesülésünk szerint július 28-án reggel Belgrádban 122 kommunistát és zsidót lőttek agyon rogtontitélis eljárás alapján. Kivégeztek még 12 polgárt tiltott fegyvertartás miatt.

Darlan kormányát élesen bírálják a megszállt francia területek lapjai

Zürichből jelenti a Bud. Tud. A Neue Zürcher Zeitung szerint a megszállt francia terület lapjai továbbra is élesen bírálják a Darlan kormányt. Rámutatnak arra, hogy a fokozott katonai együttműködés szükséges Francia- és Németország között. Ezt a követelést a lapok ugyancsak az érdekek támogatják, amelyek a japán-francia együttműködést okolták meg Indo-Kínában.

Az Oeuvre élesen elítéli a vichy kormány siránkozásait és lapos mentegőzéseit, kiemelve a kormány tehetetlenségét.

— Ha férfias kormány állt volna Franciaország élén, — írja a lap, — bizonyára találtak volna alkalmat arra, hogy megfelelően megszabják a politikát az együttműködésre Európában és Szíriában egyaránt. (MT.)

SZMOLENSZKNÉL

sikerült a szovjet erők bekerítése

Légierők és kerékpárosaink üldözik Ukrajnában a megvert vörös sereget

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A honvéd gyorscsapatok az ellenség ismételt ellentámadásait visszaverték és rohamosan folytatják előretörésüket. A honvéd csapatok egyik ellentámadása során rendkívüli véres veszteséget okoztak az ellenségnek. A légi erők ismét megtámadta az ellenség visszavonuló oszlopait és nagy pánikot kelteve nagy pusztítást vitt véghez azok tömegsoraiban.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar gyorscsapatok szellemének említésre méltó bizonyosságát szolgáltatták az egyik kerékpáros zászlóalj, amely rendkívüli rossz közlekedési viszonyok közt éjjel-nappal követte a gépesített sereget, noha útjának folytatása helyenként emberteletti erőfeszítéssel volt lehetséges. A lelkes kerékpárosok akaratereje minden nehézséget leküzdött.

A német hivatalos jelentés Moszkva katonai célpontjainak bombázásáról

Vezéri főhadiszállás. (NTI.) A védő főparancsnokság közli: Ukrajnában a megvert szovjet csapatok üldözése közben a német erők benyomultak az ellenség közé. Szmolenszktól keletre az ellenséget bekerítettük és kötelékeink visszavetették az ellenséget. Harcigépeink csütörtökre virradó éjjel bombázták Moszkva katonai célpontjait. Bombákkal árasztottuk el Orel vasuti csomópontot.

Tengeralattjáróink üldözik az Atlanti-óceánon szétugrasztott hajókaraván maradványait és elsüllyesztettek öt feltegyverzett ellenséges kereskedelmi hajót 24.000 tonnával. Az ellenség tehát összesen 141.500 tonnát veszített.

Légierők Lovestoktól keletre bombákkal megromgált egy nagy kereskedelmi hajót. A csütörtökre virradó éjjel újabb támadást intéztünk a sziget délkeleti és délnyugati részén lévő repülőterek ellen. Kerekén 40 brit gép támadást intézett az észak-norvégiai Kirkenes ellen. A támadást meghiúsítottuk. Az ellenség 28 gépet veszített. A német öböl felett 8 angol bombázóból álló kötelékből 5 gépet lelőttünk. A tengerészet 2, egy aknaszedő naszád 1 gépet lőtt le. Nyugat-Németország néhány helységére az elmúlt éjjel brit gépek bombákat dobtak le. A lakosság közül néhányan életüket veszítették, illetve megsebesültek. (MTI.)

Angol és szovjet repülők meghiúsult támadási kísérlete norvég kikötők ellen

Berlinből jelentik: (NTI.) A hadijelentés kiegészítéseként katonai részről a következőkről értesülnek Szerdán két repülőgépanyahajóról harcban vetett brit torpedóvető repülőgépek néhány szovjetgéppel együtt támadást intéztek a Jeges-Tenger partján fekvő Kirkenes norvég kikötő ellen. A harcban negyven brit gép közül 28 megsemmisült. Ezzel bebizonyosodott a német légifölény. Az északnorvégiai balsiker és a német öböl felett öt brit gépnek a lelővése méltán sorakozik azok mellé az eredmények mellé, amelyeket a német légharítás és vadászok elértek.

A brit légi erők támadásai közül eddig még egy sem hozott a brit hadvezetés számára valódi eredményt. Sőt ellenkezőleg igen érzékeny veszteségekkel jártak.

Moszkvát a csütörtökre virradó éjjel nyolcad ízben érte légitámadás. Ugyanakkor bombáztuk Orel vasuti és közlekedési berendezéseit.

A német légi erők egyik támadásánál sem érte veszteség. Még nem tisztították meg teljesen azokat a zsákokat, amelyekbe az ellenséges csapatok vannak bezárva. A szovjet hadi erők bezárt részeinek seholy sem sikerült a német fogságból kitörni, bár támadásokkal ezt megkísérelték. (MTI.)

Stockholmból jelenti a NTI. A brit tengernagyi hivatal bejelentette, hogy

nai tervmások voltak elrejtve. Sok térképet találtak német városokból a gazdasági és meteorológiai viszonyok feltűntetésével. A térképekről megállapították, hogy a múlt év tavaszán készültek a moszkvai állami nyomdában. Az itt talált iratok pontos adatokat tartalmaznak a német városok megtámadása szempontjából. A talált térképek és okiratok értékes módon kiegészítik az eddigi bizonyítékokat, amelyek rámutatnak arra, hogy a bolsevizmus támadásra készült Németország ellen. (MTI.)

MEGSEMMISÍTETT TANKEZREDEK, REPÜLŐTEREK

Berlinből jelenti a NTI. 30-án a németek teljesen megsemmisítettek a Peipustótól nyugatra egy körülzárt szovjet tankezredet. (MTI.)

Berlinből jelenti a NTI. Német gépek 30-án rombolók védelme alatt megtámadták Szmolenszktól keletre egy repülőteret, amelyen százával állottak a repülőgépek. A német gépek bombákat dobtak le és szétzúzták a gépeket. (MTI.)

A német légi erők július 30-án a napali és éjjeli órákban folytatott eredményes hadműveletei során légharokban 67, a földön 55, összesen 112 az

Keletafrikában az olaszok merész kitéréssel megfutamították az angolokat

Rómából jelenti a Stefani. Az olasz fegyveres erők főhadiszállásának 422. közleménye: Észak-Afrikában a tobruki arcvonalon megfutamítottuk az ellenség páncélosoktól támogatott különítményét. Az olasz és német tüzérség hatásosan lötte az erőt berendezéseit.

A szerdai közleményben jelentett légitámadás alkalmával 1 angol gépet a légharítások lelőtt. A tengely gépei elsüllyesztettek egy tartályhajót és súlyos rombolást végeztek a cirenaikai parti berendezésekben. Kelet-Afrikában Gondar szakaszán merész kitérést hajtottak végre csapataink és behatoltak az ellenség állásaiba. A megfutamított ellenségnek igen nagy veszteséget

Kedves jeleneteket

A VITO-val örökíthetünk meg a legkönnyebben, mert egyszerű és könnyű kezelésénél fogva gyorsan és biztosan készíthető a szép felvételek egész sora. Tekintse meg fotokereskedőjénél ezt a pompás kis fényképezőgépet!

Kérjen ismertetőt fotokereskedőjétől, vagy a vezérképviseléstől: SOLC TESTVÉREK Budapest, IV., Kecskeméti-utca 8./18.

Vegyen részt a „FOTOMŰVÉSZET” 1.500.- P-ös ~~Válogatás~~ pályázatán. 36 felvétellel 24x36 mm.

Ára: P 180.-

elpusztított szovjetgépek száma. (MTI.)

Rómából jelenti a Stefani. Az olasz expedíciós hadsereg megérkezett a keleti arcvonalra. (MTI.)

ELŐREI... ELŐREI...

Szünet nélkül folyik a német előnyomulás Szentpétervár, Moszkva és Kiev felé. A hadijelentések szüszavauak ugyan, de sejtetik, hogy világraszóló döntés érik a szövetségesek harcain nyomán.

OROSZ KŐOLAJ

Primitív termelés, kimeríthetetlen készletek

A harmadik orosz ötéves terv 1942-re 54 millió tonna olaj kitermelését irányozta elő. Ezzel szemben az utóbbi években az orosz kőolajtermelés a következő értékeket érte el:

Évi termelés.	Növekedés az előző évhez képest:
1935 . . . 26.795	+ —
1936 . . . 29.200	+ 2.405
1937 . . . 30.715	+ 1.515
1938 . . . 32.225	+ 1.510
1939 . . . 33.500	+ 1.275
1940 . . . 34.200	+ 700

A termelés növekedésének arányából, amely évről-évre kisebb, nem nehéz megállapítani, hogy mint minden szovjetországi gazdasági terv, ez a terv is a kudarcra volt itélve. Ha az orosz olajkutatás termelése 1942-re eléri az 54 millió tonnát, akkor ez nem a szovjeturalom dicsősége lesz.

Milyen az olajkivitel?

Eppen ilyen kedvezőtlen képet mutat a szovjetkőolajtermelés olajkivitele is.

Az orosz olajexport ezer tonnákban:

1932 1933 1934 1935 1936 1937

6.002 4.891 4.315 3.354 2.663 1.929

Az olajkivitel tehát az 1932. évi 6 millió tonnáról 1937-ig 1,9 millió tonnára zuhant. A nagyarányú csökkenés oka az orosz belső fogyasztás emelkedésében rejlik. Ebben az emelkedésben azonban nemcsak a világítóolaj fogyasztásának növekedése, a mezőgazdaság motorizálása és egyéb természetes gazdasági jelenségek játszanak szerepet, hanem amint különböző orosz megnyilatkozásokból kitűnik, nem utolsósorban az olajnak az iparban és a vasutaknál érthetetlen pocskolásképpen tüzelőanyagul való felhasználása is.

Mi okozza a zuhanást?

A szovjet olaj-gazdálkodásban, mutatókora lesújtó jelenségek különböző okokra vezethetők vissza, melyek általában az egész szovjetiparra is jellemzőek. Elsősorban érdemel említést az orosz gazdasági élet hihetetlen méreteket öltött elburokratizálódása és az örökös kísérletezés.

Az olajgazdálkodás legújabb „újraszervezése” például 1940. május 29-étől datálódik. Ez a rendelkezés hét nagy olajbizottság felállításában állott, melynek természetesen az olajipar népbiztonságának ellenőrzése alá kerültek.

Az ország olajüzemeinek 95 százaléka területi hovatartozásuk szerint ezeknek a bizottságoknak irányítása alatt működik, míg a megmaradó öt

százalék közvetlenül a népbiztonság illetékessége alá tartozik. E rendezés a régi igazgatóságok helyett természetesen új alakultak, új nagy ellenőrző központokat szerveztek, úgy-hogy a Szovjetunió ismét csak egy nehézkes, drága és túlméretezett bürokratikus szervezettel lett gazdagabb, anélkül, hogy a termelés tény-

Politikai megbízhatóság nem elég a termelés biztosításához

Malenko, a kommunistapárt központi bizottságának titkára a 18. pártkongresszuson többek között arra is rámutatott, hogy az olajiparban alkalmazott szakembereknek csak 20 százalékában van közvetlen beleszó-lásuk a termelés vezetésébe, míg 80 százalékuk csupán szakképzettséget nem kívánó irodai munkát végez. A tényleges termelő munka irányítása

leges fokozása érdekében bármi is történt volna. A gyorsan változó igazgatóságoknak természetesen arra sem jutott elegendő idejük, hogy a helyzettel megismerkedhessenek, annál kevésbé van módjuk a kezdeményezésre. Ehhez járul még, hogy a vezetésben szakemberek alig jutnak szóhoz.

Ilyen körülmények között természetesen kémikusok és technikusok helyett nagyrészt minden szakértelmet nélkülöző munkások kezében van. E visszás jelenség legfőbb oka, hogy az állások betöltésében nem a hozzáértés, hanem a politikai megbízhatóság szempontja az irányadó.

A politikai tisztogató akciók során előállított helyzet súlyosságára mi sem

FRANCIA INDOKINA

Tokió és Vichy megállapodtak, hogy Indokínát Franciaország és Japán együttesen fogják megvédeni harmadik állam esetleges fenyegető fellépésével szemben és ennek folytán japán csapatok vonultak be a francia gyarmatra.

Francia-Indokínában 1936 óta Jules Brevié kormányzó tábornok gyakorolja a legfőbb hatalmat. Ez a gyarmat Hátsó-India keleti részén terül el. A Korállierák hegyláncai 3000 méternél is magasabb csúcsokkal merednek az égbe. Két főfolyója a Mekong és a Songkoi, legnagyobb tava a Tonic-Sap, melynek felülete száraz időben mindössze 3000 négyzetkilométer, de esőzés után 25.000 négyzetkilométerig szélesedik.

A gyarmat részei:

1. Kokinkina gyarmat a Kondor-szigetcsoporthoz;
2. Kambodscha királyság, védnökség alatt;
3. Annam és Lang-Bian császárság, védnökség alatt;
4. Toking védnökség,
5. Laosz védnökség.

Az egész Francia-Indokína területe 740.000 négyzetkilométer, vagyis hét és félszer akkora, mint a trianoni Magyarország volt, lakóinak száma az 1936. évi népszámlálás adatai szerint 23 millió, ebből francia mindössze csak 30.711 lélek.

Egy négyzetkilométerre átlag 31 lakos jut. Nemzetiség szerint a lakosság 72 százaléka annamita, 13 százaléka kambodschai; ezenkívül még másfél százaléka kínai és két ezrelék különféle nemzetiségű európai él ezen a földrészen.

A lakosság vallás szerint főleg Konfucius és Laotseanhívők, ezenkívül vannak még buddhisták és kisszám-ban keresztények.

Fővárosa Hanoi 150.000 lakossal. Nagyobb városai: Saigon 111.000, Cholon 145.000, Pnom-Penh 103.000 és Haiphong 70.000 lakossal.

Mezőgazdaságának főterménye a rizs, átlag évi 60 millió métermázsáhozammal, azaz minden lakosra két és fél métermázsát jut, amit nem képes elfogyasztani és ezért kivitelének főcikke a rizs.

Évi termése:

lengeriből	4.600.000 métermázsát
kaucsukból	400.000 métermázsát
koprából	220.000 métermázsát
teából	110.000 métermázsát
kávéból	20.000 métermázsát
gyapjából	13.000 métermázsát

Állatállománya: 35 millió sertés, 2,2 m. szarvasmarha, 2,2 m. szarvasmarha, 1,6 millió bivaly.

A ló-, juh- és kecskeállománya csekély, elefántjainak számát a statisztika nem közli, pedig vannak elefánt-tenyésztőtelepei.

Bányászata kitermel évenként 2 millió tonna kő- és barnaszén, 140.000 tonna só, ezenkívül néhány ezer tonna cinket, ónt és kevés aranyat.

Vasúthálózata mindössze 3383 kilométer hosszú, melyen 287 mozdony, 616 személykocsi és 3815 teherkocsi vonta.

Jelentékenyebb már országúti hálózata, mely 33.000 kilométer hosszú és amelyen 13.000 személyautó, 2000 autóbusz és ugyanennyi teherkocsi bonyolítja le a forgalmat.

A forgalom legnagyobb részét a tengeren bonyolítják le. Kikötőiben évente csaknem 2000 hajó rakodik és ötmillió netto regisztrált tonna árut rak ki és ugyanennyit szállít el. A hajóforgalomnak azonban csak egynegyed-részt látják el francia hajók.

Külkereskedelmi forgalma az utolsó években rohamosan emelkedett.

Behozatal:

1935-ben	901 m. fr.
1936-ban	975 m. fr.
1937-ben	1578 m. fr.

Kivitel:

1935-ben	1298 m. fr.
1936-ban	1708 m. fr.
1937-ben	2589 m. fr.

Forgalmának nagyobb felét természetesen az anyaországgal bonyolítják le.

Behozatalának egyharmadát textil- és gépek alkotják, de külföldről szerzi be a vasat, acélt, olajat, papírt, dohányt és bort is.

Fő kiviteli cikke a rizs, a tengeri, a kaucsuk, tea, bors, halak és állati bőrök.

Pénzgyűlése az ezüst piasztter, mely száz centre oszlik. A piasztter értéke az ezüst értékétől függ.

Szombat este 9 órakor, vasárnap délután 5, este 9 órakor

FELHŐ ERVIN BERENGH BÉLA

Kucago bohózat estélyei

Műsor:

Szerelmem sötét verem

táncos operett 1 felv.

A süket levante
bohózat

Bohózat
bohózat

Fellépnek:

Jurik Ica, Keleti Aranka, Horváth Mici, Borsos Mancsi, Bihari Zoltán, Nádai Pali, Szabó István, stb.

Helyárak esti előadásokra: 2,50, 2, 1,50, 1, 80, 70, 50
Vasárnap d. u. mérsékelt helyárak 1,50, 1, 80, 70, 50
Jegyek elővételben a Szigligeti Színház nappali pénztáránál mindennap d. e. 10—1, d. u. 4—7 óráig

jellemzőbb, mint hogy jelentésében a pártban betöltött bizalmi állása ellenére maga Malenko is annak a felfogásnak adott kifejezést, hogy a szak-képzett, de a párthoz nem tartozó bolsevikieknek a párttagokkal szemben elsőbbséget kell biztosítani. Mindenesetre figyelemreméltó, hogy ehhez a felismeréshez 20, kudarcokban gazdag esztendőre volt szükség.

Hiányos a technikai felszerelés is

Az állandó újjászervezéseken és az igazgatóságok összetételén kívül a szovjetországi olajtermelés nehézségeinek legfőbb oka a technikai felszerelés hiányossága. 1936-ban egy negyven szakemberről álló különbizottság Amerikában még 30 millió dollár értékben rendelt olajipari gépeket, de hamarosan az a meggyőződés keletkezett felül, hogy ilyen gépeket a szovjetipar maga is elő tud állítani és a kezdeményezés nem talált folytatásra. 1939-ben azután megint ki-világlott, hogy a szovjetipar nincsen felkészülve korszerű gépek gyártására, ekkor azonban már késő volt. Roosevelt „erkölcsi embargo”-ja az Amerikában megrendelt modern gépek szállítása elé nagy nehézségeket gördített.

Óriási kincsek az orosz föld alatt

Az a körülmény, hogy az orosz olajipar termelését az 1915. évi 8,5 millió tonnáról 1940-ig mindeme nehézségek és szervezeti hibák ellenére is 34,2 millió tonnára tudta emelni, kizárólag csak az orosz olajmezők rendkívüli gazdagságával magyarázható. Az orosz olajmezők kapacitását a szakértők 6.400 millió tonnára becsülik, míg a világ többi kiaknázatlan olajkészlete együttvéve is csak 3.500 millió tonnára tehető. Ez a tény a jelen politikai helyzetben a jövőt illetően beláthatatlan távlatokat nyit meg.

A csapdába esett csempész. (MN)

Brüsszelből jelentik: Egy belga vonaton a napokban csempész-ellenőrző razziát tartottak. Az egyik csempész azonnal meghuzta a vészféket és hanyathomlok menekült a pályatest mellett. Azonban a szószeres értelmében csapdába menekült: lábát ugyanis egy rókavas csipete be. Csempész sem irigylésre méltó helyzetéből a vámtisztviselők mentették ki.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszoló

Tábla-üveg nagy raktár

Képkerekezés

Falburkoló üvegcsempék gyári lerakata

Nagyvarad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

Kormányválság Franciaországban és Egyiptomban

Párizsból jelentik: (NTI.) Párizsi politikai körökben egyre erősödik az a mozgalom, amely végleges megegyezést óhajt Németországgal. Ezek a körök hangoztatják, hogy Pétain tábornagyot tiszteletteljesen, de határozottan rá kell venni arra, hogy lépjen ki eddigi tartózkodó álláspontjából. Az egyik nagy párizsi lap arról irt vezércikket, hogy a világ döntő működni Németországgal. A mostani kormány nem alkalmas az együttműködés megvalósítására. Ha Pétain tábornagy ennek ellenére ragaszkodik fog a mostani állapotok fenntartására, újabb végzetes szerencsétlenség szakad az országra. Azt is követelik, hogy a kormány adja át a helyét az együttműködésért harcoló fértiaknak. Pétain tábornagy ne keveredjen politikai vitákba.

Bzél. A Basler Nachrichten berlini levelezője jelenti, hogy a birodalmi fővárosban a vichyi kormány közeli újalakítását várják. A svájci tudósító jelentése szerint Berlin igen nagy figyelemmel kíséri a francia belpolitikai helyzet fejlődését és rámutat arra, hogy a francia politika tartózkodó magatartásának meg kellene szűnnie és határozott együttműködésnek kellene bekövetkeznie Franciaország és Németország között, aminek előfeltétele azonban a vichyi kormány alapos átalakítása. Ennek az átalakításnak olyannak kellene lennie, hogy mindazok a körök, amelyek a Németországgal való együttműködés mellett vannak, helyet kapjanak a kormányban. Berlini hivatalos körök azon az állásponton vannak, hogy nem is a a kormány átalakítása, hanem új kormány létesítése szükséges.

A National Zeitung londoni levelezője jelenti, hogy az angol közvéleményt erősen foglalkoztatja az Egyesült Államok és Vichy viszonyának problémája. A Daily Telegraph szerint egyes amerikai körök továbbra is bizonyos reményeket táplálnak Franciaországgal kapcsolatban, míg az amerikai külügyminiszter körüli csoport a Vichyvel való diplomáciai kapcsolatok megszakítását kívánja. (Bud. Tud.)

ELTÁVOLITOTTÁK A FRANCIA KÜL-KÉPVISELETEK ANGOLBARÁT TISZTVISELŐIT

Vichyből jelenti a NTI. A francia kormány a torinói francia fegyverszüneti küldöttséghez beosztott Quirin Marie Hubert Gueran követet kinevezte helsinki francia követté. Carra de Vaux Saint Cyr eddigi helsinki francia követet stockholmi követté nevezte ki.

Pasdecant külügyminiszteriumi jogtanácsos benyújtotta lemondását. Lemondását elfogadták. Haladéktalanul elbocsájtották Baelen és Bougnier ankarai, Offroy szalonkii nagykövetségi titkárokat, valamint Chancel Chanu bukaresti konzult és Voillery konzult. Az említettek nem követték a kormány irányvonalát s részben angol és gaulista érdekek szolgálatában tevékenykedtek.

A hivatalos lap végül több rendeletet közöl a belgrádi, jeruzsálemi, jaffai, spalatói, sauthamptoni stb. külügyi állomáshelyeknek a háborús események következtében történő megszüntetéséről. (MTI.)

AZ EGYIPTOMI KORMÁNYVÁLÁSÁG

Kairóból jelentik: (Stefani.) Kairói kormánykörök arra kérték a brit katonai hatóságokat, hogy távolítsanak el Kairóból és minden más egyiptomi városból minden katonai célpontot. Az angol katonai hatóságok ugyanis a polgári lakosság szempontjainak teljes mellőzésével fészkelte ba ma-

gát Egyiptomba. Illetékes helyen rámutatnak arra, hogy ez az oka a most kitört egyiptomi kormányválságnak is

UJJAALAKULT A? EGYIPTOMI KORMÁNY

Stockholmból jelentik: Mint a Reuter iroda kairói különjelentésében közli, az egyiptomi kormány lemondott, valószínűleg ismét Sirry pasát bizzak

meg a kormányújalakításával (MTI.) Amsterdamból jelenti a NTI. Sirry pasa új egyiptomi kormánya — jelenti az angol hírszolgálat Kairóból, — ötöt szabadelvű és Saad pártiból áll. (MTI.)

HAMIS HIREKET TERJESZTETT AZ IRÁNBAN TARTÓZKODÓ KÜLFÖLDIEKRŐL

Teheránból jelenti a NTI. Iran hivatalos közleményben szállott szembe az Iranban élő külföldiekről terjesztett híreszteléssel. A közlemény szerint, ismerik az ország területén élő valamennyi külföldi tevékenységét, hivatalát, magatartását és életmódját. Ismerik az idegenek számát is. Ezért azt tanácsolják mindenkinnek, ne adjanak hitelt bizonyos híreknek, amelyek minden alap nélkül, a külföldiek számát illetően, túlzott állításokat tartalmaznak. (MTI.)

Magyarország és Németország harca az igazságos rendet teremti meg

Az új német követ ünnepies keretek között adta át megbízólevelét a Kormányzóknak

Budapest, a MTI. jelenti: A Kormányzó Ur Öfömlétsága csütörtökön délután ünnepélyes bemutatkozó kihallgatáson fogadta. Dietrich von Jagow német rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert, aki ez alkalommal megbízó levelét nyújtotta át. Az üdvözlő és a válaszbeszéd

elhangozása után Öfömlétsága beszélgetést folytatott a követtel. A kihallgatáson jelen volt Bárdossy László miniszterelnök és Uray István, a kabinetiroda főnöke is. Dietrich von Jagow német birodalmi követ a következő beszéd kíséretében nyújtotta át megbízólevelét a Kormányzó Urnak:

Magyarország és Németország bizalomteljes együttműködése

— Főmlétságu Uram! Van szerencsém átnyújtani Főmlétságnak azt a levelet, amellyel a Führer, a birodalmi kancellár, Főmlétságnak mellé engem, mint rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert kinevezett. Hivatalbalépésem abba az időbe esik, amikor Magyarország akár a világháborúban, Németország oldalán harcba lép a közös ellenség ellen. Németország és Magyarország baráti kapcsolatai a világháborús fegyverbarátsággal megingathatatlan alapot kaptak, a két ország bizalomteljes együttműködés számára, amely a jobb jövő érdekében, a győzelemért

jóvá hárcaiban ismét meg fognak acélozódni.

— Legfőbb feladatomban, hogy ezeknek a kapcsolatoknak elmélyítésében közreműködjem. Ennek fogom szentelni minden erőmet. Legyen szabad kifejezést adnom annak a reményemnek, hogy Főmlétságnak és a magyar királyi kormány magas megbízatásom teljesítésében, teljes bizalmával megajándékoz és támogatásban részesíteni fog. Együttal arra kérem Főmlétságnak, fogadja a birodalmi kormány legszíntébb jókívánságait, a saját jókívánságaimmal együtt, Főmlétságnak jólétére és a magyar nemzet boldogulására és virágzására

A Kormányzó válasza

A Kormányzó Ur a következőképp válaszolt:

— Követ ural! Különös örömmel veszem át Nagyméltóságod kezéből azt a levelet, amellyel a német

birodalom vezére és kancellárja Excellenciátat rendkívüli követi és meghatalmazott miniszteri minőségben mellém kirendeli. Az Ön érkezése valóban történelmi időbe esik, amelyben a német és a magyar sorsszerű összetartozás ismét világosan megvilágul. A két nemzet vitéz fiait ismét vállelve harcolnak a közös ellenség ellen. Abban a szilárd megyőződésben, hogy harcuk az igazságos és boldog rendet fogja megteremteni. Excellenciátat személyében őszinte örömmel üdvözlöm a dicső német

Nagyvárad

thj, város új utcaelnevezéseivel megjelent térkép ára: fekete nyomással 1.60 P színes nyomással 2.—

haditengerészeti vitéz tisztjét, a régi háborús bajtársát és a vezér és kancellár hűséges és bevált harcosát. Meggyőződésem, hogy Ön kiváló módon hozzá fog járulni ahhoz, hogy a két nép a már meglévő közös kapcsolatait még bensőségesebbé alakítsa és elmélyítse. Excellenciát bizonyos lehet abban, hogy valamennyi feladata teljesítésében mindig számíthat őszinte jóakaratomra, valamint a magyar királyi kormány hathatós támogatására. Midőn a legszívélyesebben üdvözlöm Önt, a legmelegebben remélem és óhajtom, hogy országunkban jól fogja érezni magát.

SZÍNHÁZ

Jurik Ica, Berengh Béla, Felhő Ervin, Keleti Aranka, Bihari Zoltán és Horváth Mici a Református Kulturpalotában

Szombat este 9 órakor, valamint vasárnap délután 5 és este 9 órakor a Református Kulturpalotában (Teleki utca) nagyszabású humoros vídám estélyeket rendez Felhő Ervin és Berengh Béla.

Szinrekerül egy egyfelvonásos operette „Szerelem sötét verem”, valamint két nagyszerű bohózat „A süket levante” és „Bodrihól férfi lesz”, mindhárom darab csupa nevetés és látványosság.

A szubrett primadonna szerepét Jurik Ica a nagyváradi közönség dédelgetett kedvence játsza. A táncos szubrett Keleti Aranka, aki boszorkányos táncával fog brillírozni az estéken. Horváth Mici kiváló alakításával és a darab keretén belül magánszámával szaporítja eddigi sikereit. Bihari Zoltán kiváló táncával fog feltűnni. Borsos Mancsi, Nádai Pali, Szabó István, Orlai Rózsi, Mihocsa és többen mind részesei a sikernek. Berengh Béla remekbeszabott figuráival ismét szenzációt fog kelteni. Felhő Ervin pedig mindhárom darabban a humort fogja képviselni.

Tekintettel a nagy érdeklődésre, ajánlatos jegyekről előre gondoskodni. Jegyek elővételben a Szigligeti Színház nappali pénztáránál minden nap délelőtt 10—11-ig és 4—7 óráig. Előadás napján este a Református Kulturpalota pénztáránál.

Székely borviz — román kőolajért

Az Erdélyrészi Fűrdők Szövetsége az Uj Világ értesülése szerint igen érdekes kompenzációs üzletet bonyolít le Romániával. Román részről az az óhaj nyilvánult meg, hogy az erdélyi fűrdők exportáljanak Romániába kb. 2 millió liter borvizet, a román megrendelők által rendelkezésre bocsátandó kétmillió darab üveg felhasználásával. Az Erdélyrészi Fűrdők Szövetsége a kétmillió literes borvízkivitel kompenzációja fejében azonos értékben petróleumot és nyersolajat importál Romániából.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Belvárosi mozgóban

Nápoly a csókok tüzeiben

Forró dalok és szenvedélyek filmje.
Hétfőtől: **Hölgyek előnyben**
magyar vigjáték.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1.

Te vagy a dal

szerelem, vidámság, humor
Uj arcok, új tehetségek
Sennyei Vera, Sárdy János, Vaszary, Misoga.
Az előadások pontosan 5, 7, 9 órakor kezdődnek.

Apolló filmszínházban

A szenzációk filmje

Frankenstein fia

Főszerepben Boris Karloff, és Lugosi Béla
Csak 16 éven felülieknek.

GAZDASÁGI ÉLET**Egységes alapszabályminta jelent meg a közjóléti szövetkezetek részére**

(Bevezető közlemény.)

39. §

A nyereség hovatartozása, a veszteség leírása.

A szövetkezet esetleges tisztá nyeresége nem osztható fel a tagok között, minthogy a szövetkezet nem nyereszkesedésre alapított vállalat. Az üzletrészek után tehát osztalékot fizetni nem szabad. Az elért esetleges évi tisztá nyereség az előző évi nyereségekhez csatolandó, vagy az előző évi veszteségek apasztására fordítandó.

Ha valamelyik üzletében a szövetkezetnél olyan veszteség mutatkozik, amely a szövetkezet az évi nyereségéből nem fedezhető, azt az előző években elért nyereségekből kell fedezni. Ha az előző évi nyereségekből a veszteség fedezhető nem volna, azt a vagyonoldalon veszteségként kell feltüntetni. Ha a veszteségek a Népi és Családvédelmi Alap által forgótkére hitelezett összeget meghaladják, úgy a szövetkezet igazgatósága és a felügyelőbizottság jelentést tartozik tenni a Felügyelőségnek, amelyben ismertetnie kell, hogy az előlított veszteséget mi okozta és az mi módon szüntethető meg.

Ha a veszteség az előző évi nyereségekből nem fedezhető, a Felügyelőség írásban értesíti a szövetkezetet, hogy a veszteségből milyen összeget engedélyez a Népi és Családvédelmi

Alap által hitelezett forgótkékből leírni.

Ezt az összeget, mint forgótkére nyújtott kölcsönből visszafizelést kell elszámolni és egyben a nyereség-vesztesszámola nyereség oldalán kell beállítani.

40. §.

Az igazgatóság évi jelentése.

Az igazgatóság az évi rendes közgyűléshez intézendő jelentésében

Magyarország 80 ezer hektó bort szállít külföldre

Nagyvárad. Néhány nappal ezelőtt hosszabb riport keretében foglalkoztunk az érmelléki szőlősgazdák helyzetével s ezzel kapcsolatban megírtuk, hogy a borpiacon a sörfogyasztás nagyarányú növekedése miatt semmi kereslet sincs.

A borpiaci helyzet nemcsak az Érmelléken, hanem az egész országban hasonló volt az elmúlt hónapokban és az elmúlt hetekben.

Most a Budapesti Tőzsde szenzációként közli azt a hírt, hogy nagyarányú külföldi borkivitel van kilátásban. A fővárosi lapok szerint több nagybank fontos új borexportot finanszíroz. Az eddigi kereten felül 80 ezer

részletesen ismertetni tartozik az üzleti évben kifejtett működését.

Az igazgatóság évi jelentését a közgyűlés elé terjesztéssel egyidejűleg a földművelésügyi miniszterhez is fel kell terjeszteni.

41. §.

A szövetkezet hirdetményeinek közzététele.

A szövetkezet hirdetményeinek közzététele a szövetkezet üzlethelyiségében való kifüggesztéssel, továbbá a ..... város, vármegye hivatalos lapjában (a..... című napilapban) közzététellel történik.

Budapest, 1941. július 22-én.

Dr. vitéz Keresztes-Fischer Ferenc,
m. kir. belügyminiszter.

hektoliter bor kerül kivitelre és a lebonyolításban fontos szerepet játszik a Hangya, a Maszobsz, a Palugyay és a Gráf cégek.

Orómmal közöljük mi is a pesti lapoknak ezt a híret és reméljük, hogy a 80 ezer hektoliteres külföldi szállításhoz a váradai és az ér-

melléki készleteket is. Köztudomást dolog ugyanis, hogy hosszabb szállításra legalkalmasabb a savanykás, dús szánsavtartalmú érmelléki bor.

Hogyan kell kérelmezni a motalkópótjegyeket

A MTI. jelenti: A kereskedelem és közlekedésügyi minisztérium a motalkópótjegyek kérelmezésére vonatkozó eljárást az alábbi módon szabályozta.

A folyamodványt kéthavonként kell kérelmezni felszerelve előterjeszteni s abban a kérelem indokolásán feltűni fel kell tüntetni:

a) a folyamodó nevét, b) postai címét, c) gépjárművének forgalmi rendszámát, segédmotoros kerékpár esetén alvázat, d) személygépjármű és motorkerékpár esetén annak hengerűrtartalmát, tehergépjármű esetén a gépjármű megkülönböztető jelzésének (kékszegélyű fehér háromszögben „E” betűs sorszámát, f) amennyiben folyamodó kérelmét, a 32.000—1940. K. K. M. sz. rendelet 13. §-a (2) bekezdése alapján terjeszti elő, feltétlenül csatolni kell a folyamodványhoz a 13. §. (4) bekezdésében megjelölt illetékes hatóságnak a kivétel elbírálás igényjogosultságára vonatkozó igazolását.

Értékes mezőgazdasági pályázatot tűzött ki a „Darányi Ignác” Agrártudományos Társaság

Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács felhívja az erdélyi agrárkérdésekkel foglalkozó tudományos körök figyelmét a „Darányi Ignác” Agrártudományos Társaság pályázatára, amelyet a felszabadult erdélyi részek agrárgazdasági kérdéseit felölelő munka kidolgozására tűzött ki. A pályadíj 1000 pengő. A munka első részének a visszacsatolt részekben megoldásra váró agrárpolitikai teendők rendszeres és részletes kifejtését kell tartalmaznia a birtokpolitikai, szociálpolitikai és termeléspolitikai kérdésekkel egyetemben, különös tekintettel arra, hogy e kérdések a magyarság szempontjából miképpen volnának rendezhetők a történelmi teendők szempontjából.

A termeléspolitikai teendők megállapításánál az a szempont irányadó, hogy a visszatért erdélyi részek termelése miképpen egészítheti ki legeredményesebben az anyaország agrárgazdálkodását, másrészt melyek azok a termelés, illetve értékesítési politikai teendők, amelyeket a kialakulóban lévő villággazdasági helyzet megkíván.

A pályázat másik részének azokat az agrárpolitikai vonatkozású kérdéseket kell ismertetnie, amelyeket a román uralom teremtett, az általuk előidézett gazdasági, szociális és nemzetiségi földbirtokpolitikai hatásokkal egyetemben. Kivánatos, hogy

a pályázó a tények ismertetésén kívül kísérletet tegyen a letűnt uralom agrárpolitikai mérlegének felállítására.

A pályamű terjedelme legalább 10 nyomtatott ív, a pályázónak azonban csupán egy nyomtatott ív terjedelemben kell a mű egyik részét teljesen kidolgoznia, a többi részre elegendő részletes vázlat betérjesztése is. A jelítség pályázatokat kidüldött bizottság bírálja el. A pályamunkákat 1942 március 31-ig kell beadni a „Darányi Ignác” Agrártudományos Társaság titkárságához (Budapest, II. Lepkeutca 18.). A pályázat feltételeiről részletesebb felvilágosítást készséggel megad az Erdélyrészi Gazdasági Tanács is (Kolozsvár, Kossuth Lajos utca 53. II. emelet.).

Vitéz Somogyvári Gyula művei:

Virágzik a mandula kötve 6.— P
Ne sárgulj, fűzfa! „ 8'50 P
Es Mihály harcolt „ 8.— P
Mégis élünk . . . „ 7.— P
„ fűzve, „ 5.— P

Kaphatók könyvosztályunkban.

Zsidóbujtatók miatt nyolc nagykörösi keresztény gyümölcskereskedő iparigazolványát vonták meg

A Magyar Tudósító jelenti Nagykörösről: Pestvármegye alispánjának rendeletére Nagykörösön a minap nagy piaci razzia rendeztek a gyümölcs, főzélék és zöldségkereskedők között. A razzia eredményeképpen polgármesteri döntés szerint nyolc nagykörösi idénycikk kereskedőtől megvonták az iparigazolványt.

A polgármesteri határozat feltűnő indokolása utal arra, hogy régebbi határozatával megtiltotta zsidó kereskedőknek, bizományosoknak és bevásárlóknak a piaci helyfoglalást. Ennek a határozatnak kijátszása cél-

jából a zsidó kereskedők, bizományosok és bevásárlók keresztény, iparigazolvánnyal rendelkező kereskedők-nél mint munkaadónál vétették fel magukat és alkalmaztatásukat az Értelmiségi Munkanélküliség Ügyeinek Kormánybiztosánál is bejelentették.

A polgármesteri határozat indoklása ennek ellenére nyilvánvalóan tartja, hogy a keresztény iparigazolványosok és zsidó „alkalmazottaik” között a viszony éppen fordított. Minden téren a zsidók irányítanak és a keresztények csak mint alkalmazottak működnek sőt a kormánybiztoságon tett bejelentések is csak az idevonatkozó rendelkezések kijátszását célozzák. Ezért a második zsidótörvény értelmében és Pestvármegye alispánjának utasítására a zsidóbujtatók iparigazolványát vissza kellett vonni és őket Nagykörös piacáról azonnali hatállyal kitiltották.

Zakar András

Tihamér püspök élete ahogyan kortársai látták

Ara fűzve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSO-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30,
félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekkaszámlák
száma: 72.301.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

MIKOR KELL SÖTÉTITENI?

MTI. A lakóházak, magánvilágítás és
gépjárművek elsötétítését augusztus
1-én 20 óra 20 perckor kell végrehaj-
tani.

Dr Gerinczy Pál jászói prepost-prelátus látoga- tása Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. Néhány hét-
tel ezelőtt közöltük a premontréi
rendben történt személyi változások-
kat és azt a hírt is, hogy *Megyeri*
Ferenc főméternök vezetésével megin-
dult a régi premontréi gimnázium
belső tatarozása.

Ugyanebben az időben kezdtek
hozzá a rend tulajdonát képező Félix-
fürdő átszervezéséhez és a felújított
váradhegyfoki apátság szentmártoni
székházának kijavításához.

A munkálatok bevizsgálására Nagy-
váradra érkezett dr. *Gerinczy Pál* já-
szói prepost-prelátus, aki Félix-fürdői
látogatása során felkereste az ott
üdülő Glattfelder Gyula csanádi püs-
pököt és több más előkelőséget is.
Látogatást tett dr. *Gerinczy Pál* a
váradhegyfoki apátság szentmártoni
székházában is. Meglátogatta tovább-
bá az asszonyvárosi premontréi plé-
bániát, Szabó Ferenc biharpüspöki-
esperes-plébánost, aki a Szent József-
intézetben prefektus volt. Hágen Fe-
renc székelyhídi esperes-plébánost.

Dr. *Gerinczy Pál* útján mindenütt:
Faith Ágoston jószágkommányzó kí-
sérte. A prepost-prelátus mindenütt
megelégedését fejezte ki a látottak és
tapasztaltak félett. Megállapította,
hogy a rend intézményei és alkotásai
a régi nagy hagyományok szellemé-
ben bontakoznak ki és üdvös fejlő-
dést ígérnek.

Kinevezések a vármegyénél. Nagyvá-
rad. Saját tud. Dr. Gál Ferenc sárandi
lakos, díjtalan közigazgatási gyakor-
nokot és dr. Takács József biharke-
reszturi lakos, okleveles tanítót díjas
közigazgatási gyakoronkká nevezte ki
a főispán.

**AZ OROSZ HARCTERRE
AKAR MENNI EGY HATVAN-
ÖTEVES FÖLDMŰVES.** Szalmár-
ról jelentik: Bujé János 65 éves
prébikfalvai gazdálkodó kérvényt
juttatott el egyik napilap szerkesz-
tőségéhez azzal a kéréssel, hogy to-
vábbítsák illetékes helyre. Kérve-
nyében elmondja, hogy esküdt el-
lensége a bolsevizmusnak s ezért
noha már elmúlt hatvan éves, fegy-
veres szolgálatra való bevonulását
kéri, hogy ha kell, akár élete
feláldozásával is kivegye részét a
bolsevizmus elleni harcából. A kér-
vényt a napilap szerkesztő-ége
továbbította az illetékesekhez.

**Kávéházakban és vendéglőkben kérje
a Magyar Lapok-at.**

**Háromszáz görög hadifoglyot szabá-
don engedtek a németek.** Szalonikiból
jelentik a Stefani. A németek szabadon
bocsátottak Kréta szigetén elfogott 300
görög hadifoglyot. (MTI)

**AZ ÁRVIZKÁROSULTAK RÉ-
SZERE GYŰJTÖTT ÖSSZEGETEKET
A POSTATAKAREKNÁL KELL
BEFIZETNI.** Nagyvárad. Hhj. város
polgármestere 29.669—1941. szám a.
következő hirdményt adta ki: Hi-
vatkozással a m. kir. miniszterelnök-
ség 5382—M. E. I. 1941. számú ren-
deletére, felhívom a törvényhatóság
területén működő társadalmi szerve-
zeteket és egyesületeket valamint azo-
kat, akik az árvizkárosultak megse-
gítésére gyűjtést rendeztek, hogy a
befolyt összegeket a m. kir. postata-
karékpénztárnál „M. E. az Árvizká-
rosultakért” elnevezés és 150.700. szám
alatt nyitott letéti számlára folyó évi
augusztus hó 1-ig fizessék be és a
vonakozó elszámolásokat a már ko-
rábbi rendelkezések értelmében a m.
kir. miniszterelnökséghez terjesszék
fel. A gyűjtési akciónak folyó évi
augusztus hó 15-vel történő bekeze-
lése után, esetlegesen felajánlott pénz-
adományok a 150.700. számú posta-
karékpénztári letétszámmra még to-
vábbra is befizethetők. Nagyvárad,
1941. július hó 31-én. Dr. *Gyapay*
s. k. h. polgármester.

**ÁDRÁGITÁSERT LETARTÓZTAT-
TAK EGY BANFFYHUNYADI ZSIDÓ
GABONAKERESKEDŐT.** Kolozsvárról
jelentik: A kolozsvári királyi ügyész-
ség elnöke szerdán délután a követke-
ző hivatalos közleményt adta ki: „*Bernáth*
József bánffyhunyadi illetőségű
izraelita vallású gabonakereskedő 1941
május első felében Csucsán 15.300 kg.
egységes buzálszétet a hatóságilag
megállapított 33 pengő 52 fillér má-
zsanékenti vizonteladési ár helyett 42
pengőért adta el egy kiskereskedőnek.
Bernát József gabonakereskedőt ádrá-
gító-vsszállás büntette miatt előzetes
letartóztatásba helyeztem. A vádlott
felfolyamodással élt letartóztatása el-
len az uszorabizroságnál. A további
nyomozás folyamatban van.”

NÁPOLYAN. Egy olasz kémikusnak
a *Sziciliában nagy elterjedtségnek*
örvendő indiai fűgéta leveléből, si-
került előállítani számos, a szap-
pangyártásban használatos nyers-
anyagot.

Bukarestben és internálták Maniu
hárcm bizalmi emberét. Budapestről
jelentik: A Nyolcraai Újság írja. Bu-
karestben az elmúlt éjjel a rendőrség
letartóztatta Maniu Gyula három
munkatársát a parasztpárti dr. *Ilie* La-
zart, dr. *Leucutiat* és *Rachilant*. A let-
tartóztatottakat internálták

Ujból szabályozták a honvédséghez és
csendőrséghez tartozók szolgálati vi-
szonyát. Budapestről jelentik a MTI.
A magyar honvédséghez, csendőrség-
hez tartozó egyének rendfokozatát,
rangosztályát és szolgálati viszonyát
ujból szabályozták. Részletek a 35. szá-
mu Honvéd Közlönyben jelentek meg.

Feledékenységek következtében első-
lyedtt gőzhajó. (MN) Kopenhágából je-
lentik: A dán *Loegstoer* kikötőjében
különös vélennek esett áldozatul egy
hajó. A hajó stewardje kajütjének abl-
akát a szénkirakodás alatt szabályzat-
ellenesen kinyitotta és nyitva felejtet-
te. Az egyoldaluan megrakott hajó for-
dulásakor egy felcsapó hullám a ka-
binablakon keresztül pillanatok alatt
többhelyiséget egészen elöntött, úgy,
hogy a hajó két percen belül teljesen
oldalára dőlt és elsüllyedt. A hajó le-
gényése csak nagy ügyvel-bijjal tud-
ta életét a vízbe ugrálva megmenteni.

Bukarest és Csernoviz között meg-
indult a vasúti forgalom. Bukarestből
jelentik a MTI. Bukarest és Csernoviz
között a vasúti személyforgalom csü-
törtökön megindult. Csak a belügymi-
niszterium külön engedélyével lehet
Bukovinába utazni.

**Mérlegkészítő
és javító
Hiller Adolf utca, 26 szám.
SLIDER JÓZSEF**

**BEIKTATTÁK MAROSTORDA-
MEGYE UJ FŐISPÁNJÁT.** Marosvá-
sárhelyről jelentik a MTI. Maros-Tor-
da-megye törvényhatósági bizottsá-
ga csütörtökön rendes közgyűlés ke-
retében beiktatta *Mikó László* ujon-
nan kinevezett főispánt. Délután 3
órákor Marosvásárhely lövényható-
sága tartott közgyűlést, amelyen
ugyancsak beiktatták méltóságába
az új főispánt.

Felhívás a távbeszélő előfizetőkhoz

A posta hivatalos kiadása távbe-
szélő névsorába, illetőleg a szakmai
útmutatóba beiktatásokat és hirdeté-
seket, valamint az ezért járó díjakat
kizárólag a m. kir. postaszemélyzet
jóléti alapítványának megbízottai jo-
gosultak átvenni.

A megbízottak a jóléti alapítvány
által kiállított igazolvánnyal rendel-
keznek s az általuk használt szöveg-
beiktatásokról szóló felvételi lapokon
és a nyugtakon „A m. kir. postaszem-
élyzet jóléti alapítványa” címfel-
írat szerepel.

Felhívom ezért a távbeszélő előfi-
zetők figyelmét, hogy az ilyen igazol-
vánnyal nem rendelkezők nem a jó-
léti alapítvány, hanem magánvállal-
kozások megbízottai, akik a posta
által kiadott hivatalos távbeszélő-
névsorba, illetőleg szakmai útmutató-
ba beiktatásokat és hirdetéseket nem
jogosultak gyűjteni.

A jóléti alapítvány megbízottai
felvilágosításokat a 26—06 számon
készséggel adnak. Postaigazgatóság.

Folyóirat-szemle

Egy esztendő a bécsi döntés után cí-
men ír vezetőcikket Veress Ernő az
Erdélyi Tudósító augusztusi számá-
ban. Ezenkívül még a következő dol-
gozatokat találjuk az élenken össze-
állított folyóiratban: *Ivánka*, *Endre*:
A „szentistváni gondolat” és a ke-
resztény királyság. *Ebner Jenő*: Jönnek
a levették! *Oberding József György*:
Az erdélyi magyar értelmiségi osztály
utánpótlása a huszonkét éves kisebbsé-
gi sorsban. *Reischel Arthur*: Két
könyv a székelyekről. *Baráth Béla*:
Ösnyomtatványok Kolozsváron. *Gazdag*
rovatok egészítik ki a magas színvo-
nalú erdélyi szemlélet. *Mutatványszá-*
mot szívesen küld a kiadóhivatal: Ko-
lozsvár, Mátyás király-tér 15.

„MAGYAR GYÜMÖLCS” legújabb
száma gazdag tartalommal jelent
meg. Érdekes cikkeket olvashatunk a
háborus lekvárfőzésről, a gyümölcs-
értékesítésről és a szőlészetről. A
színvonalas szaklapot a m. kir. föld-
művelésügyi miniszterium kertészeti
ügyosztálya adja ki, mint hivatalos
lapot. Gyümölcstermelőknek min-
den szakkérdésben és hivatalos ügy-
ben értékes felvilágosításokkal szol-
gál.

Őszinte mozikritika

„Nápoly a csókok tüzében”
— Bemutató a Belvárosi Mozgóban —

Nápolynak az az érdekes varázsa,
hogy még a neve is lázba hozza az
embert. Az a film, amelyik Nápoly-
ban játszódik le, nápolyi dalokkal,
olasz énekesekkel van teletűzelve,
eleve sikerre számíthat.

A Belvárosi Mozgó filmje is ná-
polyi film. Nápoly gyönyörű kikö-
tője és a Vezuv ad keretet már a kez-
dő történetnek is. A film meséje
bájos, fordulatos. A kalandornő aki-
nek csak egy célja van: hódítani és
azután otthagyni az áldozatot, csüfo-
san megbukik a bizta szerelem ere-
jével és hatalmával szemben. Közben
gyönyörű nápolyi dalok hangzanak
fel a francia földön élő Tino Rossi
ajkáról. A „Tarantella, bella, bei-
la...” és „O sole mio...” melódiai
kísérik végig az egész történetet.

Igaz, hogy Tino Rossi túlságosan
lágy hangja sokszor nem alkalmas
az olasz melódiák közvetítésére, de
így is élmény a játéka és éneke.

A filmet megelőző magyar és né-
met harctéri híradók nagyon érdekes.

VEGYI ÉS ÉLELMISZERIPARI R. T.,
MAGYVÁRAD

HIRDETMÉNY

Alapszabályaink 24. szakasza értel-
mében az alantikban tesszük közzé az
1940. december 31-vel lezárt mérlegün-
ket, valamint veszteség-nyereség számlá-
nkat:

VAGYON:

Gyári telkek: P. 76.917.77. Épületek:
P. 150.036.48. Gyári berendezések, fel-
szerelések, szabadalmak: P. 1.168.257.24
Szállítási eszközök: P. 21.297.39. Hor-
dók: 30.400.—. Áru- és anyag: 521 ezer
382.32. Adások, utánvétel: P. 224.417.13.
Váltótárca: P. 695. 54. Értékpapírok:
15.701.76. Készpénz és pénzürtékek: P.
21.066.69. Veszteség, mint egyenleg: P.
63.994.40. Végösszeg: P. 2.294.166.40.

TEHER:

Részvénytöke: P. 533.333.33. Tarta-
lékalap: P. 260.333.33. Épületek érték-
csökkenési tartalékalapja: P. 40.000.
Gyári berendezések, felszerelések, sza-
badalmak értékcsökkenési tartalék-
alapja: P. 766.666.67. Szállítási eszközök
értékcsökkenési tartalékalapja: 15 ezer
077.94. Hordók értékcsökkenési tartalé-
kalapja: P. 30.400.—. Értékkülönbözeti
tartalék (1940. VII. t. c. 14. §. Pengő
94.497.58. Hitelezők: 544.511.59 pengő.
Egyéb passzívák: 9.346.28 pengő. Vég-
összeg 2.294.166.72 pengő.

**Veszteség-nyereség számla 1940. de-
cember 31-én.**

VESZTESÉG:

Általános költségek: P. 91.232.77.
Adók, illetékek és szociális terhek: P.
94.864.87. Kamatok: 24.817.62. Behajt-
hatatlan követelések: Pengő 59.143.70.
Árfolyam veszteség és deviza számlá-
kon: 4.557.04. Szállítási eszközök érték-
csökkenési tartalékja: P. 3.194.61. Vég-
összeg P. 277.810.61.

NYERESÉG:

Üzemek eredményei: P. 186.734.71.
Értékpapírok kamatai: P. 147.97. Leírt
követelésekből befolyt: Pengő 989.20.
1938/39. évi nyereség áthozat: P. 25
ezer 944.33. Veszteség az 1940. üzletév-
ben: a) Veszteség az 1940. üzletévben
Pengő 89.938.73, le b) Nyereségáthozat
az 1938/39 üzletévről P. 25.944.33. ma-
rad Pengő 63.994.40. Végösszeg: Pengő
277.810.61.

Az igazgatóság.

RÁDIÓ

BUDAPEST, AUGUSZTUS 3.

- 8.00 Szózat. Hanglemezek.
8.45 Hírek.
9.00—9.55-ig Unitárus istentisztelet a Koháry-utcai templomból.
10.00—11.10-ig Egyházi ének és szentbeszéd a Budavári Koronázó főtemplomból.
11.15—12.15-ig Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból.
12.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
12.30 Székesfevárosi Zenekar. Vezényel Polgár Tibor.
13.45 Hírek.
14.00 Hanglemezek I. rész Művészművek. II. rész. Spanyol dalok:
15.00 1. „A takarmányosító gazdalkodás”. 2. „A talajrő fenntartásáról.”
15.45 Pertis Pali cigányzenekara.
16.30 „A gabona története” Moravék Endre dr. előadása.
17.00 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
17.20 Honvédműsor.
18.00 Rendőrzene. Vezényel Szöllősi Ferenc.
Közben
18.20 „Mezej emberek között.” Dövényi Nagy Lajos előadása.
19.00 Hírek, magyar, német és román nyelven.
19.20 Kiss Ferenc és Szabó József hegedű és gitár jazz-kettőse.
19.35 „Ősi párba”. Dajos Sándor elbeszélése.
20.00 Fazekas Mária és Palágyi István dr. magyar nótákat énekel, kíséri Sári Elemér cigányzenekara.
20.45 Sport- és löversenyeredmények.
21.00 „A kőrő”. Vigjáték egy felvonásban Irta Dobozi István.
21.40 Hírek.
22.10 Közvetítés a Császárfürdő-étteremből. Buttola Ede táncczenekara játszik.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.25 Hanglemezek.
24.00 Hírek.

HÉTFŐ, AUGUSZTUS 4.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek.
10.00 Hírek.
10.20 „A kereszténység legősibb templomai.” Felolvasás.
10.45 „Széchenyiről.” Irta Villant Rezső. Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Himnusz.
12.10 A Rádió zenekara.
Közben
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
13.30 Weidinger Ede szalonzenekara.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek piaci árak, élelmiszerárak.
15.20 Hanglemezek.
16.15 „A méh-állam.” Irta Bánki Sándor. Felolvasás.
16.45 Időjelzés, hír.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 „Mindnyájunk gondjai.” A Kéz-éltatási Szolgálat közleménye.
17.35 Faragó Ibolya zongorázik.
18.00 „Olasz szellem Dalmáciában.” Márfy Oszkár dr. egyetemi magántanár előadása.
18.25 Bura Sándor cigányzenekara.
19.00 Hírek, magyar, német és román nyelven.
19.20 „Augusztus.” Hunyadi Sándor előadása.

- 19.45. „Szép Ilonka”. Vörösmarty Mihály versét elmondja Abonyi Géza
20.00 Táncclemezek.
20.45 „Zoli és Tata.” Ditrői Mór emlékezése Szerémy Zoltánra és Vendrey Ferencre.
21.10 A Honvéd Légierők Fuvószenekara. Vezényel Doroszlay Károly.

- 21.40 Hírek.
22.10 Hanglemezek.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
23.30 Közvetítés a Kakuk-étteremből. Lovási Ferenc cigányzenekara muzsikál.
24.00 Hírek.

SPORT

Hatalmas arányokban bontakozik ki az augusztus 2—3-iki Nagyvárad Országos Uszókongresszus

Megérkeztek a pécsi és esztergomi uszók. A kolozsváriak és a marosvásárhelyiek ma este, a többiek holnap délelőtt érkeznek. Értékes tiszteletdíjakat ajánlottak fel az uszóknak

A Nagyvárad Országos Uszókongresszus előkészítését már befejezte az *Ajtay G. Gyula* és dr. *Knézy Jenő* vezetésével megalakított kongresszusi bizottság. A versenyzőket internátusokban sikerült elhelyezni. Úgyszintén a Magyar Uszó Szövetség vezérkarának kényelmes elhelyezéséről is gondoskodtak, mely célra a Hunnia szálló és a Rimánóczy-szálló ajánlottak fel igen kedvezményes áron szállodai szobákat. Az étkezések a Kis Pipa, Emke-étterem, Balaskó- és a Strand-éttermekben lesznek. A rendezőség gondoskodott arról is, hogy az erdélyi és a délvideki uszók a közös étkezések alatt az anyországiakkal kerüljenek össze, hogy ílymódon megismerjék egymást az eddig elszakított magyar részek sportolói, akiknek 22 éven át nem volt alkalmuk egymással találkozni.

Megérkeztek az első fecskék

Egyébként a pécsi és az esztergomi uszók voltak az első fecskék. Azért érkeztek hamarabb, hogy a versenyek előtt kipihenhessék a hosszú út fáradalmait és megszokják a

váradai uszoda vizét, amely sokkal hidegebb, mint az anyaországi uszodák vize. A versenyzők közül a kolozsváriak és a marosvásárhelyiek, akik egyébként régi ismerősei a váradai uszóknak, a péntek esti gyorsal, a pestiek és a többi kerületiek uszói szombaton délelőtt érkeznek a budapesti és szegedi vonatokkal. Ugyancsak akkor érkezik a Magyar Uszó Szövetség vezérkara, vitéz *Béldy Alajos* tábornokkal, a daltás magyar katonával az élen, aki maga is híres uszó volt és sok dicsőséget szerzett a magyar uszósportnak. Vele érkezik meg *Méray János* főtitkár és *Fehér J. István*, a vidéki bizottság elnöke is.

Az előkelőségek fogadására a sportvezetőkön kívül megjelennek az állomáson a város ketonai és polgári társadalmának vezetői is.

Az állomáson a fogadóbizottság állandó ügyeletet tart és mindent elkövet, hogy a távoli országrészek sportolói és vezetői a legpéldásabb utbaigazításban részesüljenek. Erre a célra 40 cserkész segítőkész a bizottságnak.

Milyen küzdelmekre számíthatunk?

A városi strandon már befejezéshez közeledik a lelátók építése, melyek 1500 néző számára biztosítanak kényelmes férőhelyet. A jegyekért már az elővételben valóságos ostrom indult meg, mert Nagyvárad minden sportszerető embere kíváncsi a hatalmas méretű versenyekre, amelynek részvevői a világhírű, sok külföldi versenyt nyert magyar uszók és vizilabdázók lesznek. Ha az uszoda vize kellőleg felmelegszik, valószínűleg egynémely számban új magyar csúcs is születik. Különösen *Tátos, Vörös* és *Gróf* küzdelmére kíváncsi a közönség a *800 m. magyar bajnoki számban*, de nem kisebb élmény lesz *Eleméry, Körössy I.* versenye a 100 m. nyílt gyorsuszásban, ahol a tatabányai *Angyal II.* is komolyan beleszólhat az elsőségbe. Váradai szempontból *Aranyossy* indulására kíváncsiak, aki a vidéki és országos 200 m. melluszásban indul. A vidéki verseny komoly esélyese, de a volt román bajnok komolyan beleszólhat az országos verseny kialakulásába is. *Aranyossy* egyébként a váradiai kedvence és bizonyára hatalmas biztatásban lesz része. A váradai férfi és női uszók egyébként teljes számmal szintén résztvesznek a versenyeken.

Növeli a verseny jelentőségét, hogy a rendezőbizottság szelbnél-szebb tiszteletdíjakról gondoskodott. A tegnapi nap folyamán három értékes tiszteletdíjat ajánlottak fel. Ezek ré-

vén most már minden egyéni számára sikerült tiszteletdíjat biztosítani.

A verseny szombaton délután a városi strandon ünnepélyes külsőségek között kezdődik, pontosan fél 5 órakor. Vasárnap délelőtt 10 órakor és délután fél 5 órakor folytatódnak a küzdelmek, melyhez hasonló még Váradon nem láttak. A váradai közönség tehát ezen a két napon világvárosi sporteseményt kap.

Dr. Knézy Jenő.

Az uszókongresszusra érkező vendégek fogadása

A magyar uszósport vezetői, a magyar víziló válogatott csapat, a magyar válogatott uszók, valamint a vidéki uszók szombaton délelőtt 11 órakor érkeznek Nagyváradra. A Nagyvárad Sport Egylet vezetősége felkéri tagjait, valamint az uszósport iránt érdeklődő nagyjérdemű közönséget, hogy az uszókongresszus részvevőinek ünnepélyes fogadásánál szíveskedjenek megjeenni a vasútállomáson szombaton délelőtt 11 órakor. *Elnökség.*

Hölgyek! Tökéletes dauer és hajfestés **Rammingernél** Bazár-épület

Nagyvárad válogatottja ellen játszik a NAC vasárnap

A Ferencváros ellen készülő NAC vasárnap ellenfelel először a Szolnokot, aztán a Törekvést, végül az Elektromost szeretne volna megnyerni, de mindhárom csapat lemondta a meghívást.

Igy a NAC majdnem ellenfél nélkül maradt vasárnap, pedig egy erős mérkőzésre feltétlenül szüksége van a zóla-terher csapatnak.

Az utolsó pillanatban vetődött fel az a gondolat, hogy a nagyváradai válogatott ellen áll ki vasárnap a NAC. Ebben az irányban meg is kezdtek tárgyalásokat az érdeelt egyesületekkel.

A NAC szerdán és csütörtökön könnyű edzést tartott Kónay edző vezetésével. Az edzésen Kovács II. és Záborszky kivételével az összes elsővonalbeli játékosok megjelentek. Kint volt Záborszky is egyenruhában, de felmentést kért és kapott az edzés alól, mert vasárnap megsérült.

Kovács II. is súlyosabb sérülést szenvedett vasárnap, csütörtökön délelőtt kórházban volt felülvizsgálaton,

remélhetőleg azonban a kupa-mérkőzésekre teljesen rendbejön a NAC jobbszélsője.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknak 25 százalék engedmény

Adás-vétel

Férfi ruhákat, használtakat, jól venni és eladni Molnárnál lehet, Bémer tér 1. (udvarban). Levelezőlap hiúvára házhöz jövök. 756

Aranyat, brilliánt, ezüstöt magas áron veszek, órát, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rakóczi ut 19.

Apolló utca 4. szám alatt egy szoba, konyha, kertés ház 2600 pengőért eladó. Felvilágosítást nyújt Dobay ügyvéd, Szaniszló utca 4. 112.

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay óras és ékszerész, Nagyvárad, Rakóczi-ut 6.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjé a **MAGYAR LAPOK**-at.

Mindennemű arany ekeszer és ezüst tárgyak vásárlása és eladása. Mészáros utca 4, az udvarban. Schwartz ékszerész.

Különféle

Javitó- és magánvizsgákra eredményesen előkészít okl. tanár. Beöthy Ödön-u. 42. (kapuval szemben). 825

Állást keres

Elsőrendű cipészsegéd varrott munkához állást keres. 113.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Dr. Paál Árpád
Felolvasó kiadó: Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.